

Nro. I.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Pénteken Januáriusnak 2-dik napján
1801-ik esztendőben.*

B é c s.

Felséges Urunknak az a' Kegyelmes parantsolattya, a' melly az el múlt Decembernek 28 ik napján, itten nyomtatásban közönségessé tétetett, és a' mellyet a' közelebb való posta napon, Erd. Olvasoinkal mi is közlöttünk, az el múlt 1800-ik esztendőnek utólsó napján, úgymint a' múlt szerdán dél után, Ő Csász. Kir. Felsége parantsolattyából ismét meg újítatott, és minden közönséges helyeken, 's uttzáknak szegeletjein a' házak falaira fel ragasztatott. Ezen kegyelmes parantsolat által minden hazájokat, uralkodó Fejedelmeket, Constitutiájokat, tulajdon javaikat, és bátorságos meg maradásokat szerető hiv hazafiak arra serkentetnek, hogy vagy egy, vagy másféle képen eízközöllyék hazájoknak ellenség ellen való védelmezését,

A' Bécsi Cs. Universitásban tanuló ifjuság közzül, mintegy két ezren, arra ajánlották magokat, hogy valamint a' polgárság, úgy ők is, egész készséggel szolgálják a' köz tsendefiségnek 's bátorságnak fenn tartásában, és minden lineán belől lévő örálló helyeken strazsát fognak állani.

Ö Császári és Kir. Felsége azt is közönséggé kívánta tétetni, hogy mivel a' múlt esztendőben történt számos tsatazások, és hadi sanyaruságok miatt nagyon megsaporodott a' sebbe és betegségbe esett katonának a' számok, és szükség vagyon az alkalmas Orvos Doctorokra és seb-Orvosokra: arra való nézve azok a' kiknek közülök a' tábori szolgálatra kedvek vagyon jelentsek magokat. Elsőben mint Praktikánsoknak 12 forint fizetések leszen hólnaponként, azután azok, a' kik alkalmatosabbaknak találtnak, tábori All-Chirurgusságra fognak emeltetni, és vagy az ármadiához, vagy pedig a' tábori ispotályokhoz küldtetnek s. a. t.

A' Fels. Kir. udvari Magyar - és Erdélyi Cancelláriák olly parantsolatot vettek Ö Kir. Felségétől, hogy innen Budára mennyenek le. Most már, minthogy 45 napi fegyverszünésre lépték a' két egymás ellen hadakozó ármadiáknak Fő vezérjei, és valamelly kevés reménység is vagyon a' békeség meg készüléséhez, mind a' két Cancellaria Posonba fog által menni.

Hadi Történetek.

I. Német Országban.

A' múlt December 30-ik napján, 53-ik szám alatt költ Kurirunknak, 819 dik lapján említettük egy két szóval, hogy a' Bambergi Püspökségben Feucht nevezetű helység mellett tanyázott derék Generálisunk Gróf Klénau, Simbschön F. M. Lajtinántal egyetemben új plánumot készített; maga hadi operatióinak további folytatására. Ezen okosan intézett planum izerént, December 21-ik

napján meg támadván *Simschön* F. M. Lajtnant a reá bukkant 9000 főből álló Fr. osztály sereget, meg lehetős veszteséggel által hajtotta azt a' *Red-nicz* vizén.

Azon tsatazás alatt, az eleve tett intézetek szerént, Gróf *Klenau* F. M. Lajtnant *Norimberga* alá nyomúlt, és mingyart akkor olly positióba helyheztette a' kórmánya alatt lévő Cs. K. hadi népet, hogy a' miatt az ellenség nem tartván magát elegendőképen bátorságosnak, mind a' *Red-nitz* folyó vizén való tanyáját oda hagyta, mind pedig *Norimberga* városából ki lódult.

Minémü vesztesége volt ezen alkalmatossággal a' mi seregeinknek, és Frantziáknak, a' Felső-udvari hadi Cancellariához későbbben küldetendő jelenteseböl fogjuk meg tanulni.

II. Olasz Országban.

Lovasság-Generálissa Gróf *Bellegarde* utólsóbb hiradása szerént, mérgesen meg támadta, a' múlt December 19 ikén, mind a' *la Volta* és *Monte Oliveto*, mind a' *Goito* környékein vígyázatra ki állitatott előjáró seregeinket az ellenség; de mindazáltal valamint amott, úgy itt is vissza veretett, és számos holt 's meg sebesitetett emberein kívül 200 fogságba esetteket hagyott hátra, a' kik közt egy brigada, *Commendans*, és sok másrangú tiszték vagynak.

Azonban olly parantsolatot küldött nevezett Vezérünk Gr. *Hohenzollern* F. M. Lajtnántnak, hogy a' *Mincio* folyó vizen túl lévő avantgárdánkat, semmi vakmerő ütközetbe ne botsátkozzék a' magánal számosabb ellenséggel, hanem húzza inkább magát vízízal a' nevezett viznek innenső partyára. Ehez a' parantsolathoz alkalmaztatván magát Gr. *Hohenzollern*, négy, 25,000 főből állott ellenséges osztály sereg szemeláttára, szép rendben által vezette az alatta való népet azon folyó vizen, és csak a' könnyü trupjait hagyta oda által, *St. Julien* F. M. Lajtnántal együtt, a' ki

még most is birtokában vagyon a' *Valeggiói* hid előtt lévő erős sántzoknak.

Német Ország.

December 8 ik napján 16. mozsár ágyúból adatott *Augereau* fő vezér a' *Würzburgi* várra tüzet, 's egész estig folytatta annak ostromlását. — Más nap reggel fel kérette az abban lévő katoná örizetet, de világosan meg izente neki annak *Commendansa*, *Csalz. Kir. Gen. d'Allaglio*, hogy ő utolsó embereig fogja a' reá bízott várat védelmezni.

Augereau fő vezérnek *General Adjutánsa*, polgár *Derevinne*, az *Eberachi* kastély szomszédságában *December 13 ik*án történt batalliában derekon által lövetvén, a' nevezett fő vezér rendelkezése szerént, azon a' helyen szép hadi pompával el is temettetett. A' meg hólnak kedvés barátja és hazafi társa *Dupin*, az *Inzsiner Corpus* egyik brigadájának vezérje, a' következő négy sorból álló verseket írta végső meg tisztelésére:

Deverinne envia le destin de *Desaix*!

Il l'obtint: Comme lui, mort au champ de la gloire,

Entr'eux tout fut égal: l'honorable décès,

L'amour de leur pays, la valeur, la victoire,

az az

Duverienne meg irigylette *Desaix* sorsát — el is érte: mivel valaminthoz, úgy ő is a' dicsőség piatján hólt meg. — Mindenben egyenlők voltak, ugymint tisztességes halálokra, hazájoknak szeretetére, vitézségekre és győzedelmeikre nézve.

Azt jegyzik meg a' *Frantzia* levelek ezen meg hólt *General Adjutansról*, hogy ő 26. elztendő volt, szüleinek egyetlen egy gyermeke, 's kevés idővel annakelőtte *Frankfurt* városa *Commendansa* — A' fent nevezett batalliában azon escadronját, a' mellyet ő, egy 4 ágyus batteriának

7

el foglalására vitt, maga vezette. Katonái látván az előttök lévő veszedelmet, így kiáltottak hozzá: *Commendans! maradjon kend hátra, mi magunk is el tudunk oda menni.* De ő semmit nem ügyelvén beszédjekre, velek maradt, és egy Frankoniai vadász katonától, a' ki az út mellett való bokorban magát el rejtette, csak hamar keresztül lövetett. Végző szavai is ezek voltak: *Melley szép dolog a' Hazáért meg halni!*

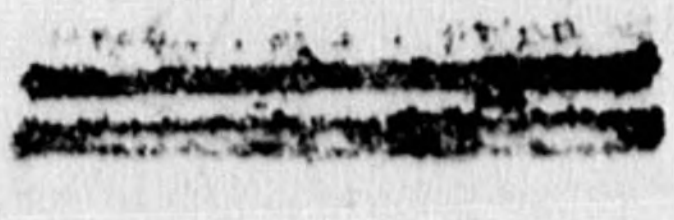
Nagy Britannia.

N. Britanniának Irlandiával való öszve tsatoltatása által 20 tagokkal szaporodik az Oppositio, avagy az antiministerialis rész, a' kik a' mig a' Parlamentum fog tartani, minden péntéken öszve gyűlnek a' *Tachedshouse* nevezetű vendégfogadóban. — Mostani előülőjök, és előülőjöknek deputatusa *Grey és St John* urak. Irjak, hogy olly principiumokat szándékoznak ki nyilatkoztatni, a' mellyeket mindnyájan követni fognak.

Azt hirtelik a' Londoni közönséges levelek, hogy nemtsak N. Britannián, hanem a' Fényes Portán is bosszúját akarja az Orosz Birodalom állani.

E' mellett azt is beszélik, hogy már el is kezdette némelley pontban a' F. Porta ellen való ellenségeskedést. (Kétség kívül abban áll ez az ellenségeskedés, hogy a' Közép tengerből vissza felé tért Orosz hadakozó hajók el nem akarnak addig a' Konstantzinápolyi kikötő helyből távozni, mig le nem fizeti a' Fényes Porta azon summát, a' mellyet hadi segedelem gyanánt igirt vala a' Pétersburgi Csász. udvarnak.)

Az Angliai Fő Kormányzéknek azon végzése, melly szerént minden N. Britanniai kikötő helyekben találtatandó Orosz hajóknak le árestaltatni kellett volna, azért nem hirdette ki közönségesen, mivel az Admirálitásnak jelentése sze-

rént, semmi Orosz hajók nem találtattak azokban. Azonközben minden hajós Kormányozókhöz, szoros parantsolat küldetett az eránt, hogy minden tengereken találtatandó Orosz hajokat rabollyanak el.

Azok a' Londoni nevezetes kereskedők, a' kik az Orosz Birodalombeli kereskedőkkel eddig egyességben vóltanak, November 27 ik napján magok közt gyüllést tartván azt végzették, hogy az eddig acceptáltatott váltó leveleket ugyan ki fogják fizetni, de többet nem, mind addig, míg az Orosz Birodalombeli kikötő helyekben le arasztaltatott N Britanniai hajók szabadon nem fognak bortsáttatni.

Parlamentalis Dolgok.

Az Alsó Parlamentumnak 27 ik Novemberi gyüllésében, ekként folytatta, az Oppositionnak egy nevezetes tagja *Tierney* Ur, azon beszédét, mellynek kezdetét, a' múlt Decemhernek 19-ik napján, az 50. szám alatt költ Magy. Kurirunknak, 780-ik, 's következett lapjain elő adtunk.

A jelenvaló háborúnak kezdetében, *úgymond*, Prussia, Hollandia, Szárdinia, Russia, Spanyol 's Portugallia, és Nápoly Országok, sőt a' Német Birodalomnak csak nem minden Statussai is velünk szövetségben vóltak. Hát most mitsoda eggyesülésünk van ezen hatalmasságokkal? — Spanyol Ország öszve szövetségzett ellenségünkkel, és noha még ekkorig kevés káunkra vóltak is intézetjei: mindazáltal attól tartok, hogy végtére is általunkra szolgálnak ellenségeskedései. — A' Szárdiniai Király Statussai már most a' Francziák' hatalmában vagynak — A' mi Portugalliát illeti, minthogy kéntelenek vagyunk azt magunk védelmezni, semmi hasznunkra nintsen — Nápoly Országot ismét fenyegetik a' Francziák, 's talán eddig újobban prédajokká lön. — Eggyedül Aulna maradt meg mellettünk, de en

nek 'segedelmére sem támaszkodhatom sokáig, nagyon meg változtatta a' *Marengói* ütközet ennek az ő környülállásait, el veszi ugyan a' pénzbeli segedelmet mi töllünk, de nem kötelezi a' mellettünk való meg maradásra magát egészlen. — A' mint láttyuk egy időtől fogva, nem lehetünk tökéletes bizodalommal eránta.“ — Nintsen minifterjeinknek annyi hatalmok, hogy az ellenséggel leendő meg békelléstől el vonhassák *Auftriát*. — És imé ez az a' szomorú sors, a' melyre mi jutottunk!“

„Azt is lobbangatta *Tierney* Úr, a' minifterek szemére, hogy nagyon meg sértették a' *Nemzet* méltóságát, a' mennyiben az *Orosz* Császartól lett meg gyaláztatásunkat, a' ki *Lord Whitwortot* udvarától el küldötte, 's kereskedő hajóinkat minden kikötő helyeibe le árestáltatta, és világosan ellenséges szivel viseltetik erántunk, meg nem bosszullyák illendöképen.“

„Továbba *Angliának* belső környülállásaira, *financiájának* jelenvaló állapottyára, és a' *koronának* naponként mind inkább inkább nevedő hatalmára fordította beszédjét. Nemtsak a' gabona, hanem mindenféle eleség rendkívül való árranak okait kezdette visgálni. Alhatatosan az állatta, hogy a' mostani nagy szükségnek és dragaságnak kiváltképen való okai közt egy leg főbb a' jelenvaló háború. — Végtére mérgeesen befzéllett azok ellen a' rendkívül való takasák ellen, a' melyeket a' minifterek a' háborúnak folytatására, a' titkos költségeeknek 's több e' féléknek kifizérésekre ki gondoltak, és a' sok teher alatt nyögő nép vállaira raktak. Azt mondotta azokra nézve, hogy minthogy szörnyü adossága van a' *Statusnak*, tsak a' sok interesnek lefizetésére is, a' melly 38 millio font sterlingre (380 millio forinttra) megyen esztendőnként, a' békeség idején is szükség leszen azokat meg tartani, a' melly szörnyü tehernek viselésére tellyefféggel tehetlen leszen *Anglia*, melyre nézve szükség le.

szen a' Parlamentumnak, a' nemzet jelenvaló állapotjának meg vizsgálása végett, titkos gyűlést tartani."

Tierney Ur hosszas beszédjének végződése után, *Pitth* Minister is meg szólalván nagyon sajnálotta, hogy ő olly dolgokra is ki terjeszkedett, a' mellyekre most a' Parlamentum nem ügyelhet, hanem egyedül annak vizgalására fordítja elméjét, mi okozta légyen a' jelenvaló nagy szűkséget és drágaságot. Ő pedig nem tartja magát arra kötelesnek, hogy azokra a' számtalan ellenvetésekre meg feleljen, a' mellyek már százszor is elő fordultak, és ugyan annyiszor meg czáfoltattak; és miért is kellene a' Parlamentumnak azokat az expeditiókat meg vizgálni, a' mellyektől már gyakorta beszéllett és végzett."

„És így, mondá továbbá *Pitth* minister, minden elő hordott okoskodásai meg hányattak vetettek az Urnak ő Kigyelmének, azokon kívül, a' mellyeket az utolsó Julius hólnaptól fogva történt dolgokról említett. De e' sem új dolgok, ez is gyakran elő fordultak már a' Parlamentumban, ezek sem méltók arra, hogy többé elő hordassanak. Anglia a' szárazon is ugyan, de kiváltképen a' tengeren fényes és hasznos győzedelmeket szerzett magának, olyanokat, a' mellyeknek örökké fel marad az emlékezetjek. — Lord *Howe*, *St. Vincent*, *Duncan*, 's kiváltképen pedig Admirál *Nelson* halhatatlan ditsőséget szerettek Angliának — mind ez, mind Európa örökké meg fognak arról emlékezni s. a. t.

Minekutánna ő Kir. Felsegének azon beszédje, a' melly a' Francia Respublikával való utolsó alkudozást tárgyazza, a' Parlamentumnak 1 ső Decemberi gyűllesében el olvasztatott volna, az Oppositiónak most leg tüzesebb tagja *Sheridán* elő vette ezen alkudozást 's így szólott: „Mi, *ugymond*, a' mint a' tapasztalás tanítja, keveset bizhatunk frigyeseinkben. Jól tudja a' Parlamentum, sőt tudja az egélz nemzet,

hogy soha sem kívánták, 's nem is munkálod-
 ták igaz szívvvel a' ministerek a' békeességet és va-
 lameddig ők a' kormányt kezekben tartják, nem
 is lehet a' békeességes alkudozásnak szerentsés
 folytatásához reménységünk. — Hogy frigyese-
 inknek valünk leendő együtt munkálódására nem
 támaszkodhatunk, az is világos. Egyetlen egy
 sints közöttök, a' ki mellőlünk el nem állott vól-
 na. — Egy igen hatalmas frigyünk a' velünk
 való allianziát nemcsak félbe szakasztotta, ha-
 nem barátunkból ellenségünké lett. Minap azt
 tudakozták a' ministerek egy gyűlésünkben, hogy
 nékiek leheté frigyeseinknek hiveségtelenségét tu-
 lajdonítani? Azzal mentették magokat, hogy *ki*
gondolhatta volna azt? Hát ugyan illik e' egy N.
 Britanniai miniszternek illy gyermeki módon ma-
 gát mentegezni? Nem sok politica kívántatott
 annak előre való el látására. Előre is könnyen
 lehetett azt tudni, hogy Prussziának szemei fel-
 fognak nyilni, és nem fog mások hatalmának
 öregbülésén dolgozni; előre ki lehetett azt calcu-
 lálni, hogy Spanyol Ország előbb vagy később
 Franczia Országának szabad tettzesétől fog függe-
 ni? Nem lehetett e' azt észre venni, hogy egy
 más Hatalmasság egyedül a' maga Országának
 ki terjesztésén dolgozik; hogy az Orosz Biroda-
 lom rövid idő alatt tölle el vál, és vissza fogja
 magát húzni? Azt állattak ennekelötte, hogy az
 egyik részre való sem hajlás, igen nagy bün lé-
 gyen az emberiség ellen, 's úgy okoskodtak, hogy
 a' kik velünk nintsenek, ellenünk vagynak. Ezen
 principiumból fenyegetődzéssel kényszerítették,
Toskanát, Helvecziát, és Hollandiát a' velünk va-
 lő szövethetésre. — Dániát és Svéciát is meg pró-
 bálták. — Azon szin alatt, hogy az ég dolga a'
 vallás, és a' társaságbeli rendtartás veszedelem-
 ben forogjanak, mindeneket belé keverték a' je-
 lenvaló háborúban.

„Azt is könnyen meg mutathatom, hogy so-
 ha sem kívánták a' ministerek a' békeességet iga-

zán. — A' Párisi és Lillei békefféges trakta után, a' midön ö Kir. Felsége, vagy inkább a' miniszterek akként nyilatkoztatták ki önnön magokat, hogy ök semmi békességet tárgyzó alkalmatoságot el nem mellöznek, felettébb örvendettek annak félbe lett szakadásán, 's hálát adtak az egeknek, hogy minden vissza terendő nyugodalomhoz való reménységünk elenyészett? It tanú. bizonyosságai e' ezek az ö békeffégre való hajlandóságoknak? Az ö érzékenységtelenségeket megbüntették az egek. Akként nyilatkoztatták ki ök ö Kir. Felsége előtt önnön magokat, hogy akár mint légyen a' Kórmány Franciaországban, de ök semmi békefféget eszközlő alkalmatoságot el nem fognak mellözni. Miként tellyesítették bé ezen magok le kötelezését. — *Bonaparte* igen mérséklett ajánlásokat tett. A' Jacobinussokkal és Király gyilkosival alkuba botsátkoztak a' miniszterek; a' Fő Conzullal pedig nem. Akkor azt mondták, hogy nem lehet a' Francia Kórmányszéknek hitelt adni, 's a' Burbóniai Háznak tronusba való vissza helyheztetését kívánták — azt állatták, hogy ök nem tractalhatnak semmire kellő és rossz gondolkozású emberekkel. Most meg engedték ugyan azt, hogy *Bonaparte* szívesen kívánnya a' békefféget, nemcsak, hanem hogy az ö tulajdon bátorságára nézve is szükség volna azt néki kívánni; de azért még sem tartottak tanátsosnak ezen usurpatort, az ö kivanságának bé tellyesítése által mostani méltóságában meg erössíteni. — Mindezekből világossan ki tündöklik, hogy nem kívánnyák a' miniszterek a' békefféget tellyes szívek szerént.

Ennek folytatását mászszor.

* * *

Hogy a' tegnapi napon esett új esztendő miatt Erd. Olvasóinknak egész árkus újsággal nem szolgálhattunk, engedelmet kérünk.

D. D. S.